

ninger, sårbarhetsfaktorer og betydningen av å lytte til og trekke med utviklingshemmede foreldre og søsken. Mange av poengene vil kunne få betydning for hvordan man forholder seg til andres sorg. For eksempel er hun opptatt av at man ikke skal «medisinere vekk» det som kan være naturlige sorgreaksjoner, og at man ikke skal prøve å skjerme personer med utviklingshemning fra kunnskap om at noen i deres nettverk er død.

Vi mener det er positivt at Bøckmann gjennomgående understreker og tydeliggjør at personer med utviklingshemning ikke kan betraktes som en ensartet gruppe, og at strategiene må være individtilpasset.

Jarle Eknes

Samordningsrådet for arbeid med mennesker med utviklingshemning
Diakonhjemmet Høgskole
Oslo

Heidi Hjelte

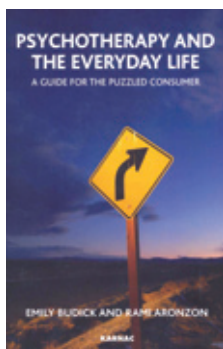
Enhet for voksenhabilitering
Molde sjukehus

En litteraturvinters personlige erfaring med psykoanalyse

Budick E, Aronzon R.

Psychotherapy and the everyday life

A guide for the puzzled consumer. 223 s.
London: Karnac Books, 2007 GBP 23
ISBN 978-1-85575-429-4

Emily Budick utviklet langvarig panikkangst etter sønnens død og søkte psykotераpi. Hennes fagområde er litteraturvitenskap, og hun har publisert og redigert flere bøker og artikler innen sitt fagfelt. På psykoanalysebenken får

hun føle at hun mangler språk for opplevelsen av sitt eget selv. Prosessen mot bedring er møysommelig. Interessen for psykoanalysen og hennes egen psykotераpi prosess gjør at hun år etter avsluttet psykotераpi realiserer ønsket om å komme med denne beretningen. Hun kontakter sin tidligere psykoanalytiker, Rami Aronzon, med forespørsel om hans assistanse, fordi hun ønsker å fortelle om sin egen terapierfaring og gjennom dette gjøre psykoanalytisk tenkning mer tilgjengelig for andre enn profesjonelle aktører. Ideen til tittel og innhold er hentet fra Sigmund Freuds *Hverdagslivets psykopatologi (Zur Psychopathologie des Alltagslebens, 1901)*.

Psychotherapy and the everyday life er en kombinasjon av noe lærebokaktig og en

illustrasjon av personlige terapierfaringer. Gjennom gjengivelser av psykotераpi prosessen og referanser til den psykoanalytiske kunnskapsbase tar hun i de første kapitlene for seg sentrale psykoanalytiske begreper, spesielt vektlegges betydningen av det psykisk ubevisste. Begreper som overføring og motoverføring forklares, og terapeutisk fortolkning av overføring presenteres, med vektlegging av ivaretagelse av pasientens selvopplevelse. Motstandsbegrepet diskuteres og illustreres. Terapeuten bidrar med sin faglige kompetanse i de første åtte av til sammen ti kapitler, mens hans personlige erfaringer som terapeut/analytiker kommer avslutningsvis. I kapittel 9 søker man å forene biologiske og psykologiske perspektiver på psykiske lidelser. I siste kapittel problematiseres forfattersamarbeidet i lys av deres tidligere terapierelasjon.

Mens mange i dag hevder at atferdsterapi og kognitiv terapi kan være like virksomt og mer kostnadseffektivt enn psykodynamisk psykotераpi, er forfatterens synspunkt at dynamisk psykotераpi i større grad går på grunnlaget for psykiske plager, ikke bare på symptomlette og atferdsendring. Det anlegges et perspektiv som vektlegger psykoanalysens aktualitet i bredere sammenheng, der psykoanalytisk terapiteori representerer en kunnskapsbase som kan utnyttes i ulike terapeutiske sammenhenger og overfor forskjellige kliniske problemstillinger. Fra en slik synsvinkel blir ikke behandlingsmålet bare symptomreduksjon – symptomer får status som personlige uttrykk som har sin opprinnelse i helt unik selvopplevelse. Forfatterne reduserer ikke betydningen av symptomlette – eller medikamentell behandling for den saks skyld. De stiller imidlertid et oppportunt spørsmål ved om ikke arbeidet med psykisk ubevisste konflikter og sviktende evne til refleksjon knyttet til symptomene, i større grad vil styrke utviklingen av et sammenhengende og autonomt selv enn det symptomlette alene kan gjøre. De får frem at psykoanalytisk forståelse har en kompleksitet som frir en fra manualer og teknikker og gjør en i stand til å forstå et uoversiktlig psykologisk felt. Den bringer inn et analyserende nivå og gir redskaper for å forstå hva man kan gjøre overfor pasientene. Forfatterne har greid å skape et originalt og velkomment bidrag.

Psychotherapy and the everyday life kan anbefales for den som søker og for den som henviser til behandling. Fagpersonell på ulike nivåer innen psykisk helse kan ha glede av den, også spesialister i psykiatri/psykologi.

Merete Selsbakk Johansen

Avdeling for personlighetspsykiatri
Psykiatrisk divisjon
Ullevål universitetssykehus

En leges kamp for humanisme

Mitic Z.

Mellom to tårer

En leges krigs dagbok fra Kosovo, Serbia og Kroatia. 336 s, ill. Oslo: Koloritt forlag, 2008. Pris NOK 278
ISBN 978-82-92395-43-1

Dette er en anti-krigsbok – om krigens redsler, om hvordan mennesker blir skadet, lemlestet og drept. Den beskriver hvordan krig og konflikter korrumpere, lager sår på kropp og sjel som det vil ta lang tid å hele, hvis

de i det hele tatt blir helet.

Men det er også en beretning fra en usedvanlig lege om arbeid i krig og konflikt på Balkan i 1990-årene. Zorica Mitic arbeidet i konfliktområder i Kroatia, Serbia og Kosovo, ofte under helt umenneskelige forhold, der hun med store anstrengelser og en nesten ufattelig vilje behandlet og hjalp de syke, sårede og invalide. Dette er en fortelling om en leges brennende engasjement – en serbisk stemme som beskriver folks lidelser under krigen, isolasjonen og den ødeleggende internasjonale sanksjonspolitikken overfor Serbia, en politikk som til de grader korrumperte samfunnet, økte vanlige folks lidelser og styrket regimet.

Forfatteren henvender seg til alle som ønsker å få et innblikk i en side ved situasjonen på Balkan som fortsatt er lite omtalt i resten av Europa.

Dette er en dagbokskildring. Zorica Mitic skrev mens hun arbeidet som anestesilege. Inngående beskrives både hennes arbeid og de forhold som hersket i forskjellige områder der hun var: Fra arbeidet under krigen i Krajina i begynnelsen av 1990-årene, der det bodde serbere før de ble drevet ut, til forholdene under bombingene av Serbia i 1999. Hun ble selv skadet under bombingene.

Dette er en intens, åpen og ærlig skildring av forholdene i et samfunn under de vanskeligste forhold. Vi får en unik innsikt i hvordan mennesker reagerer og handler under press. Det er skildringer av de mest uegennyttige og, det må man si, heltedige handlinger, men også av de menneskene som ikke klarte presset. Forfatteren beskriver livet på sykehuset, solidariteten under krigen, men også vanskelighetene og konfliktene under Milosevic-regimets korrupte styre. Det var ikke lett å være mot Milosevic og kjempe for menneskers rett til anstendig behandling under et internasjonalt sanksjonsregime som bidro til å tømme